

3945 usque
Holheim

Frisia n. 46.
 Hollandia . 47.
 Zeeland . 48.
 Flandria . 49.
 Westphalia . 37.
 Sclavia . 44.
 Lancania . 50.
 Frabantia . 49.
 Livia . 42.
 Belgia . 43.
 Narca-
 passia n. 35.
 Berge
 Inhialum . 41.
 Fannonia . 53.
 Artesia . n. 54.
 Lamurum . 51.
 Cardia .
 Treueris . 39.
 Ueberburgi . 52.
 Salaburg . 27-31.
 Franconia . 23.
 Wirtemberg . 28.
 Gotharum . 62.
 Alesia . 24.
 Heluetia . 13.
 Gallia . 60.

n. 18. p. 20
 Polonia
 n. 75. Polonia
 Sclavia . n.
 Austria . n.
 Bohemia . n.
 Thuringia . 3.
 Moravia . n.
 Bayern . 2.
 Ostria . n.
 Salzburg . n.
 Hungaria . n. 7.
 Bosnia . n. 74.

Miliaria Germanica communia
et mazora

NB. Umbra Germaniae
 inter Colubum et Basil
 Fabi Soriani in sua the
 sauro. n. 86. Umbra.

Italia n. 64.

solertius & aduersus Christiani nominis hostem vtilius instrumento isto bellico quam bombardam vulgè vocamus (quamuis non inficio omnium rerum etiam optimarum, magnum esse posse abusum) Nonne & amœnum illud (quamuis leue) tympanum militare, quem trummulum vocamus: vt innumera alia omittamus. Porro vix est in Europa terra alia quæ maioribus fluminibus irrigetur quàm hæc: è quibus vñdecim numerantur præcipua nauigabilia; horum primum est Danubius, ad cuius ostia Quidius olim exulans, pronũciare de eo non verebatur; Cedere Danubius se tibi Nile negat, alterum Rhenus, de quibus suo loco. reliqua Nicer aut Nicrus qui & Neccharus dicitur, Mœnus, Amasus, Visurgis, Albi, Sueuus, Viadrus, Vistula, Mosella, quæ pluribus concomitata minoribus fluuijs, quorum numerandi locus hic non est, partim in Euxinum pontum, partim in mare Germanicum exonerantur. Montes verò nominatissimi sunt, Roibergus, Mons Isidis, Melibocus, Pinifer, Hesus, Oitbergus, Senus, Sueuus, Pauiouis, Rheticus, Seuo, Sprulius, Vocetius, Vosagus. Syluæ insunt plurimæ, duæ tamen præcipuæ, quarum Hercinia altera, quæ reliquarum ferè omnium mater: altera erit Martiana. Porro de gentis Germanicæ fortitudine, ex veterum scriptis abundè apparebit virtutem ipsius vel in hoste probatam fuisse, ac de Non degeneri Germania à præscâ claritudine carmen elegantissimum reliquit Huttenus Eques. Neque verò minimi momenti est Imperij dignitatem (fortuna seu Deo potius plurimum hac in re adiunãte) virtute ac armis, Othonibus ac Henricis ducibus sibi partam, cum magnum instaret periculum ne ad Gallum transferretur, quo in casu non minori prudentia quàm fortitudine opus habebant Germani. Quantas insuper laudes mereatur ordinatio de institutis Electoribus res ipsa testatur, hac enim ordinatione durauit Imperium sexcentos iam continos annos in Germania, minus namque insidiosa & clanculariæ conspirationes Papæ cum Italis aut Gallis succedunt, qui à Germanis Imperij celsitudinem aliò sæpenumero conati sunt transferrè. Et habet plus præsidij Imperator à pluribus Principibus quorum consensu electus est, minusque concertationis oriri potest propter electionem, primariorum Principum votis consentientibus, firmior etiam ac diuturnior sperari potest, si ad plures Principes relegata sit Imperij Maiestas, quàm si in vniũs alicuius sanguinis successione hæreret. Atq; hæc generaliter de Germaniæ statu.

ermania totius Europæ regio maxima & florentissima. Populos verò qui veterem incolere Germaniam recenset Corn. Tacitus, Indigenas quidem Teutones, Cimbros, Marfos, Gambriuios, Suenos, Vandalos, Batauos, Caninesates, Mattiacos, Cattos, Vlipios, Tencteros, Bructeros, Chamanos, Agriuarios, Dulgibinos, Chasuarios, Frisios, Chaucos, Cheruscicos, Fosos, Semnonos, Longobardos, Rendignos, Auiones, Angilos, Varmos, Endotes, Suardones, Nuithones, Nariscos, Hermunduros, Marcómannos, Quados, Marfignos, Gothinos, Ofos, Buriós, Lygios, Arios, Heluecones, Manimos, Elyfios, Naharuales, Gorhones, Rugios, Lemonios, Suiones, Peucinos siue Balernas, Fennos ac Venedos. Terra insuper ipsa, teste Solino, hominum diues, & populis immensis frequens, qui si cum reliquis conferantur regionibus, minimum fuci, plurimum antiquæ sinceritatis ac fidei; & rusticane, vt dici solet, veritatis obtinent Tacitus inquit: Fœuis agitate, & in vsuras extendere, ignotum, eò quod minimè auari, fraudulentè ac subdoli essent, rerum nuda ac simplici permutatione vtentur, merces dabant, merces recipiebant, contenti sua sorte, vt pote apud quos plus valebant boni mores, quàm alibi bonæ leges. Sermo gentis longè lateque fusus, sua tamen idiomata habet, gaudet vocibus primigenijs monosyllabis. Porro Germanorum littoralium, quos verustas VVigevonas appellauit, & Insularium lingua mollior, vt Francorum veterum qui Chaucorum pars fuit, Saxonum Frisiorumque ac Danorum, Mediteraneorum seu Herdyvonum, durior, vt Sueuorum, Quadorum, Marcómannorum & Hermundurorum, vt hodie in transdanubianis regionibus, Pannonia prima, Norico & Rætia loquuntur. Ipsam tandem Germaniam Corn. Tacitus informem terris, inquit esse, asperam cœlo, tristem cultu aspectuque, ac in vniuersum aut syluis horridam aut paludibus infœcundam. Humidiorem quàm Gallias, ventosiorè quàm Noricum ac Pannoniam aspicit. Frugiferarum arborum & omniũ culturæ impatientem, sterilem, pecorum tamen fecundam, sed plerumque improcerorum; auro atque argento immunem, & propterea vilem despectamque aîi omnibus. Hodie regio est adeo amœna, adeo pulcherrimis nitidisque urbibus, castris ac pagis passim exornata & culta vt non Italia, non Gallia, non Hispania ipsa cedat. Cælum satis clemens habet, agrorum camporumque fertilitatem optandam; sunt colles aprici, sunt nemora opaca, frumentorum abundantia, viniferi montes. Mille hic iam hortorum ac villarum deliciae, nulla viridaria pomaria ve, nullæ confectiones, nulla tempe, nulla vineta desiderantur. Solum ipsum hordeo, tritico, siligine, farre, milio, auena ac omni frumentorum, leguminum atque obsoniorum genere ferax, campi vbères, prata læta. Sunt clarissimi amnes, mineræ salis plurimæ: Thermæ salubres, aquas calentes passim producente natura. Non argenti, iam non auri, non margaritarum tandem hic incognitus vsus est. Vniuersa & Gallia, & Hispania, & Italia argentum ex Germano negotiatore omne habuit, priusquam ad Indias nauigatio aperta foret. Metallorum ita omne genus habet, vt nec auro sit priuata quorum iam inuestigatis minæris, hoc infeliciores sunt, quod miseròs in terræ viscera iam auri sitis intruserit. Hic nulla non litterarum cognitio, legum ve disciplina, nulla non bonarum artium studia florent. Videat igitur hic Tacitus noster, quàm sæpe bona materia cesset sine artifice. Quid, quod præclarissimorum ingeniorum sit feracissima, quid enim solertius vnquam aut vtilius inueni potuit typographia; quod inuentum